

VODIČ ZA POSJETE
PARLAMENTU FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE

**Parlament Federacije Bosne i Hercegovine
Zastupnički dom Parlamenta Federacije BiH
Dom naroda Parlamenta Federacije BiH**

Za izdavača:

Ivan Miličević, tajnik Zastupničkoga doma
Parlamenta Federacije BiH

Aida Hadžić – Salkić, v.d. tajnika Doma naroda
Parlamenta Federacije BiH

**Redakcijski odbor u ime stručnih službi oba
doma Parlamenta Federacije BiH:**

Almedina Bulić

Biljana Andrić

Edita Martinović

Mirsad Talić

Ivan Buda

Alma Varaki

Izdanje Parlamenta Federacije BiH u suradnji s Misijom OEES-a u BiH.

Sarajevo, ožujak 2025. godine

SADRŽAJ

Predgovor	3
Zašto posjetiti Parlament Federacije	4
Povijesni pregled	6
O Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine	7
Shema zakonodavnoga postupka	15
Posjeti Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine	16
Način, postupak prijavljivanja i tijek posjeta Parlamentu Federacije BiH	21
Institucije u blizini Parlamenta Federacije.....	22
Privitci	23
Obrazac za posjete	24
Popis posjetitelja	25
Evaluacijski obrazac.....	26

PREDGOVOR

Cilje ove publikacije, odnosno Vodiča za posjete Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vodič) sve građane i zainteresiranu javnost upoznati s radom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Parlament) te prikazati značaj ove najviše zakonodavne institucije u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Njegov cilj je pridonijeti boljem razumijevanju njegova mjesta i uloge u javnom i društvenom životu svih naroda i građana Federacije BiH i države Bosne i Hercegovine te procesa koji se u njemu odvijaju s namjerom jačanja pravne države i stvaranja formalnopravnih pretpostavki za razvoj demokracije, kao i realiziranja proeuropskih ambicija političara i građana ove zemlje.

Otvaranjem Parlamenta javnosti, osobito preko organiziranih studijskih posjeta, podiže se na najvišu razinu transparentnost rada ove krovne institucije u Federaciji Bosne i Hercegovine, a građani se upoznaju sa zakonodavnim procesom, ali i drugim dužnostima koje Parlament obavlja, a koje su propisane Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine.

Transparentnost u radu Parlamenta osigurava da građani mogu pratiti i razumjeti zakonodavni proces, što jača demokraciju i povjerenje u političke institucije. Studijski posjeti, kao vid transparentnosti u radu Parlamenta, predstavljaju organizirane posjete građana, studenata, nevladinih udruga, stručnih skupina i drugih zainteresiranih skupina. Cilj ovih posjeta je pružiti izravan uvid u rad Parlamenta, educirati posjetitelje o zakonodavnom procesu i povećati svijest o funkcioniranju demokratskih institucija. Studijski su, dakle, posjeti važna stavka u jačanju transparentnosti, edukaciji građana i povećanju njihove uključenosti u politički život, što u konačnici pridonosi jačanju demokratskih procesa i odgovornosti političkih institucija.

ZAŠTO POSJETITI PARLAMENT FEDERACIJE?

Posjet Parlamentu može biti vrlo koristan za različite skupine, pružajući edukativne, inspirativne i praktične koristi koje pridonose boljem razumijevanju i većem angažmanu u političkim procesima.

Navest ćemo, po ciljnim skupinama, samo neke od razloga zašto posjet zakonodavnoj instituciji može biti koristan:

Učenici osnovnih škola

- **Obrazovanje o demokraciji:** Osnovci mogu naučiti osnove o tome na koji način funkcionira demokratski sustav.
- **Građanski odgoj:** Posjet može pomoći osnovcima da razumiju važnost građanskoga angažmana.
- **Inspiracija:** Može nadahnuti mlade da se više uključe u društvena zbivanja i razmišljaju o svojoj budućoj ulozi u društvu.

Srednjoškolci

- **Dublje razumijevanje politike:** Srednjoškolci mogu dobiti detaljniji uvid u političke procese i zakonodavne procedure.
- **Razvijanje kritičkoga mišljenja:** Rasprave o zakonima i političkim pitanjima mogu pomoći u razvoju kritičkoga mišljenja.
- **Motivacija za daljnje obrazovanje:** Posjet može motivirati učenike da razmotre studiranje političkih znanosti, prava ili srodnih studijskih oblasti.

Studenti s različitih fakulteta

- **Praktično znanje:** Studenti političkih znanosti, prava, ekonomije i srodnih disciplina mogu steći praktično znanje o radu Parlamenta.
- **Umrežavanje:** Moguća je prilika za upoznavanje sa zastupnicima i izaslanicima, kao i drugim profesionalcima.
- **Istraživačke mogućnosti:** Studenti mogu dobiti ideje za svoje istraživačke projekte, diplomske radove ili magistarske teze.

Građani

- Građanski angažman: Posjet može potaknuti građane da se više angažiraju u političkim procesima.
- Transparentnost: Građani mogu vidjeti kako se donose odluke koje utječu na njihov svakodnevni život.
- Edukacija: Pomaže u boljem razumijevanju rada Vlade i njihovih predstavnika.

Nevladine udruge i organizacije građana

- Zagovaranje: Mogu bolje zagovarati interese svojih članova kroz razumijevanje zakonodavnih procesa.
- Umrežavanje: Prilika za povezivanje sa zastupnicima i izaslanicima, kao i drugim organizacijama.
- Praćenje rada Vlade: Mogu učinkovitije pratiti rad Vlade i utjecati na donošenje zakona i politika.

Ostali zainteresirani

- Profesionalni razvoj: Profesionalci iz različitih sektora mogu bolje razumjeti politički kontekst u kojem djeluju.
- Informiranje: Posjet pruža mogućnost informiranja o aktualnim političkim pitanjima.
- Angažman: Potiče širu zajednicu na aktivnije sudjelovanje u političkim i društvenim procesima.

POVIJESNI PREGLED

Daytonskim sporazumom, odnosno Ustavom Bosne i Hercegovine uspostavljena su dva entiteta - Federacija Bosne i Hercegovine i Republika Srpska. Prilikom postizanja ovoga sporazuma nije bilo moguće definirati položaj prijeratne općine Brčko pa je to pitanje u Daytonu ostavljeno da bude riješeno arbitražnim sudom za spor o međuentitetskoj crti u području Brčkoga. Konačna arbitražna odluka za Brčko donesena je 5. 3. 1999. godine. Spomenutom odlukom Brčko Distrikt je stvoren kao jedinstvena jedinica lokalne samouprave pod izravnim suverenitetom Bosne i Hercegovine.

Federacija Bosne i Hercegovine je jedan od dva entiteta, a svoje obrise dobiva 1994. godine postizanjem Washingtonskog sporazuma, koji je potpisan u ožujku 1994. godine u Washingtonu i Beču.

Potpisivanje
Vašingtonskog sporazuma
1994. godine

Nakon potpisivanja Sporazuma, u Sarajevu je održana konstituirajuća sjednica¹ Ustavotvorne skupštine² Federacije Bosne i Hercegovine. Na sjednici su sudjelovali zastupnici s područja Federacije BiH, izabrani u Skupštinu Republike Bosne i Hercegovine na izborima 1990. godine. Na toj sjednici je, 30. 3. 1994. godine, usvojen Ustav Federacije Bosne i Hercegovine koji je stupio na snagu toga dana u ponoć³.

Ustavotvorna je skupština prestala raditi u listopadu 1996. godine nakon što su, u skladu s Aneksom 3. Daytonskoga sporazuma, održani prvi poslijeratni izbori u našoj zemlji - 13. i 14. rujna 1996. godine za **Parlament Federacije Bosne i Hercegovine**.

¹ Konstituirajuće sjednice Zastupničkoga doma i Doma naroda Parlamenta Federacije održane su istoga dana - 6. 11. 1996. godine. Obje sjednice održane su u zgradi DPO, Ul. Hamdije Kreševljakovića 3 u Sarajevu, gdje je i danas sjedište Parlamenta Federacije BiH.

² Ustavotvorna skupština donijela je i značajan broj federalnih zakona, i to: Zakon o Vladi Federacije Bosne i Hercegovine, Zakon o unutarnjim poslovima, Zakon o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave, potom Zakon o pomilovanjima, Zakon o federalnim jedinicama, Zakon o sudbenoj policiji, Zakon o obrani Federacije BiH, Zakon o Agenciji za privatizaciju, odnosno ukupno 63 zakona, kao i brojne druge akte u procesu uspostave entiteta Federacije BiH.

³ Ustavu Federacije BiH prethodilo je donošenje Ustavnoga zakona o izmjenama i dopunama Ustava Republike Bosne i Hercegovine („Službeni list RBiH“, broj 8/94), kojim je osigurana ustavna osnova za unutarnje preoblikovanje dijela Republike Bosne i Hercegovine.

O PARLAMENTU FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

U skladu s Ustavom Federacije BiH, Parlament Federacije Bosne i Hercegovine najviše je zakonodavno dvodomno tijelo u Federaciji, koje čini Zastupnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine s 98 zastupnika te Dom naroda koji se sastoji od 80 izaslanika. Mandat zastupnika i izaslanika u Parlamentu Federacije BiH, prema Ustavu Federacije, traje četiri godine.

Nadležnosti Parlamenta Federacije

Pored ostalih nadležnosti utvrđenih u Ustavu, Parlament Federacije ima nadležnost i za:

- a) izbor predsjednika i dvaju dopredsjednika Federacije, kako je utvrđeno u članku IV.B.1.2.;
- b) podnošenje zahtjeva, u skladu s člankom IV.B.1.3. (1), Ustavnom sudu da odluči treba li smijeniti predsjednika ili jednog od dopredsjednika Federacije;
- c) potvrđivanje imenovanja Vlade Federacije većinom glasova;
- d) donošenje zakona o vršenju dužnosti federalne vlasti. Zakoni stupaju na snagu kako je u njima utvrđeno, ali ne prije nego što budu objavljeni u službenom glasilu Federacije;
- e) davanje ovlasti kantonima da zaključuju sporazume s državama i međunarodnim organizacijama, uz suglasnost Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, osim za sporazume one vrste za koje Parlamentarna skupština zakonom odluči da im nije potrebna takva suglasnost;
- f) odobravanje, većinom glasova, sporazuma s državama i međunarodnim organizacijama, uz prethodnu suglasnost Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, osim sporazuma one vrste za koje Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine zakonom odluči da im nije potrebna takva suglasnost;
- g) donošenje proračuna Federacije i zakona o oporezivanju te osiguravanje potrebnog financiranja na drugi način; i
- h) vršenje drugih nadležnosti koje su mu povjerene.

ZASTUPNIČKI DOM PARLAMENTA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Zastupnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Zastupnički dom) organizira se i radi po Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ustav), zakonu i odredbama Poslovnika Zastupničkoga doma (u daljnjem tekstu: Poslovnik). Ako neko pitanje iz organizacije i rada Zastupničkoga doma nije uređeno Poslovníkom, uređuje se zaključkom Zastupničkoga doma. **Zastupnički dom sastoji se od 98 zastupnika**, koji se biraju demokratskim putem na izravnim izborima, tajnim glasovanjem, na teritoriju cijele Federacije Bosne i Hercegovine, u skladu s Ustavom i Izbornim zakonom Bosne i Hercegovine. Mandat zastupnika u Zastupničkom domu traje četiri godine, ako prije toga Zastupnički dom ne bude raspušten, u skladu s Ustavom.

Rukovodstvo Zastupničkoga doma čine predsjedatelj, dva dopredsjedatelja i tajnik Doma.

Zastupnički dom radi javno. Također, Zastupnički dom osigurava javnost rada pravodobnim, potpunim i objektivnim informiranjem javnosti o svome radu. Zastupnički dom koristi mrežnu stranicu Zastupničkoga doma da informira javnost o svom radu.

U Zastupničkom domu obrazuju se klubovi zastupnika političkih stranaka zastupljenih u Zastupničkom domu. Klubovi zastupnika obrazuju se kao oblik djelovanja zastupnika u Zastupničkom domu, a posebice u pripremama i utvrđivanju prijedloga dnevnoga reda sjednice Zastupničkoga doma. Klub zastupnika čini najmanje tri zastupnika iz jedne ili iz nekoliko udruženih političkih stranaka, odnosno neovisnih zastupnika. Klub zastupnika ima predsjednika i zamjenika predsjednika kluba zastupnika, koji koordiniraju rad klubova i ostvaruju suradnju s drugim klubovima zastupnika.

Radna tijela Zastupničkoga doma

Za razmatranje pitanja koja su u nadležnosti Zastupničkoga doma, za razmatranje nacрта i prijedloga zakona i drugih općih akata Zastupničkog doma osnovana su stalna i povremena radna tijela. Radna tijela Zastupničkoga doma daju mišljenja, podnose prijedloge i izvješćuju Zastupnički dom o pitanjima iz svoga djelokruga koji se utvrđuje Poslovníkom.

Stalna radna tijela osnivaju se Poslovníkom ili odlukom Zastupničkog doma, a povremena radna tijela zaključkom Zastupničkog doma. Zastupnički dom odlukom bira predsjednika, zamjenika predsjednika i članove radnih tijela, koji se biraju iz reda zastupnika u Zastupničkom domu.

Stručna služba Zastupničkog doma

Zastupnički dom ima Stručnu službu čija se organizacija i rad, prema odredbama Poslovnika, utvrđuju posebnom odlukom koju donosi Administracijsko povjerenstvo Zastupničkog doma.

Organizacija i rad Stručne službe Zastupničkoga doma i Zajedničke službe Parlamenta Federacije uređuju se posebnim aktom koji donosi Administracijsko povjerenstvo Zastupničkog doma.

Stručnom službom rukovodi tajnik Doma. Stručna se služba sastoji od četiri unutarnje osnovne jedinice:

- Ured predsjedatelja,
- Ured dopredsjedateljâ,
- Ured tajnika i
- Služba radnih tijela.

DOM NARODA PARLAMENTA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Dom naroda organizira se i radi prema Ustavu Federacije Bosne i Hercegovine, Zakonu i Poslovniku o radu Doma naroda. Dom naroda sastoji se od 80 izaslanika, i to po 23 izaslanika iz reda svakog od konstitutivnih naroda i 11 izaslanika iz reda ostalih.

Rukovodstvo Doma naroda čine predsjedatelj, dva dopredsjedatelja i tajnik Doma.

Izaslanike Doma naroda biraju kantonalne skupštine iz reda svojih izaslanika, proporcionalno nacionalnom sastavu stanovništva. Broj izaslanika za Dom naroda, koji se biraju u svakom kantonu, proporcionalan je broju stanovnika kantona, s tim što se broj, struktura i način izbora izaslanika utvrđuju zakonom. U Domu naroda bit će najmanje jedan Bošnjak, jedan Hrvat i jedan Srbin iz svakoga kantona koji imaju najmanje jednog takvog zastupnika u svom zakonodavnom tijelu. Izaslanike Bošnjake, Hrvate i Srbe iz svakog kantona biraju zastupnici iz reda tog konstitutivnog naroda u skladu s izbornim rezultatima u zakonodavnom tijelu toga kantona, a izbor izaslanika iz reda ostalih uredit će se zakonom.

U Domu naroda postoje tri kluba izaslanika konstitutivnih naroda:

- Klub izaslanika bošnjačkoga naroda,**
- Klub izaslanika hrvatskoga naroda i**
- Klub izaslanika srpskoga naroda.**

Klubovi naroda obrazuju se kao oblik djelovanja izaslanika u Domu naroda, posebice u pripremama sjednica Doma naroda, utvrđivanju prijedloga dnevnoga reda sjednica i rješavanju sporova u postupku donošenja akata Parlamenta Federacije i Doma naroda.

Radna tijela Doma naroda

Za razmatranje pitanja iz nadležnosti Doma naroda, za razmatranje nacрта i prijedloga zakona i drugih općih akata te za pripremanje i obavljanje drugih poslova obrazuju se stalna i povremena radna tijela Doma naroda. Radna tijela daju mišljenja, podnose prijedloge i izvješćuju Dom naroda o pitanjima iz svoga djelokruga, a odlučuju samo o pitanjima koja su im Poslovníkom ili odlukom Doma naroda dana u izravnu nadležnost. Stalna radna tijela obrazuju se prema odredbama Poslovníka o radu Doma naroda. Posebnom odlukom Doma naroda mogu se osnovati i povremena radna tijela za izvršavanje određenih poslova.

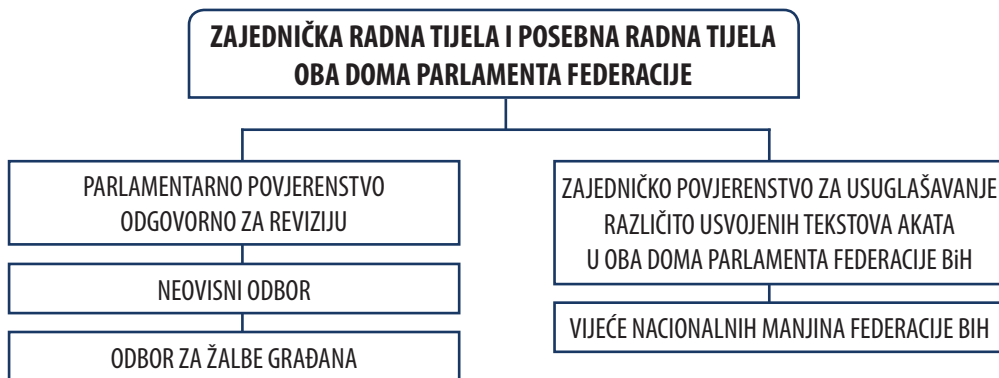
Radno tijelo ima predsjednika i zamjenika predsjednika. U radno tijelo Doma naroda biraju se članovi iz reda izaslanika u Domu naroda. Predsjednik i zamjenik predsjednika radnog tijela biraju se iz sastava članova radnoga tijela, s tim da ne mogu biti iz istoga konstitutivnog naroda.

Stručna služba Doma naroda

Stručna služba je osnovana Odlukom o Stručnoj službi Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine i obavlja stručne, administrativno-tehničke i druge poslove koji se odnose na rad radnih tijela i Doma naroda na temelju zakona, Poslovnika o radu Doma naroda i Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu Stručne službe Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, sa sistematizacijom radnih mjesta. Stručnom službom rukovodi tajnik Doma naroda. Stručna služba sastoji se od tri unutarnje ustrojbene jedinice:

- Ured predsjedatelja i dopredsjedatelja Doma naroda
- Ured tajnika,
- Služba radnih tijela Doma naroda.

ZAJEDNIČKA SLUŽBA PARLAMENTA FEDERACIJE BiH

Zastupnički dom je, zajedno s Domom naroda, formirao Zajedničku službu Parlamenta Federacije BiH, koja obavlja poslove prijema i otpreme pošte, daktilografske poslove, poslove umnožavanja materijala, informacijsko-dokumentacijske poslove, računovodstvene poslove te poslove za zastupnike, službenike i namještenike iz područja radnih odnosa.

Radom Zajedničke službe upravlja načelnik Zajedničke službe (u daljnjem tekstu: načelnik).

Načelnik organizira i usklađuje rad Zajedničke službe na obavljanju poslova i zadataka za potrebe Parlamenta Federacije iz djelokruga Zajedničke službe i odgovoran je tajnicima Doma naroda i Zastupničkoga doma Parlamenta Federacije za stručni, djelotvorni i pravodobni rad Zajedničke službe.

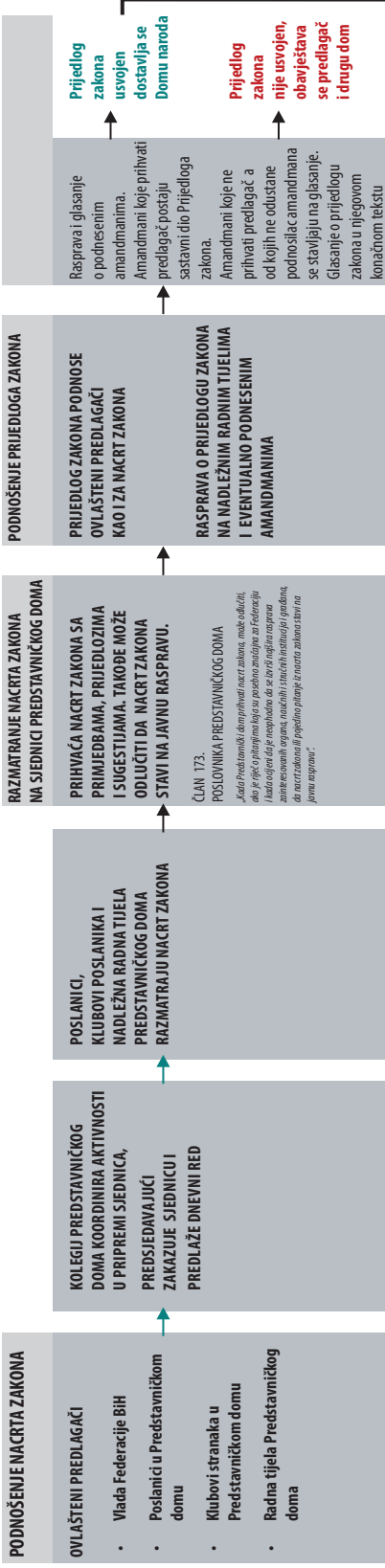
Naredbodavci za materijalno-financijsko poslovanje Zajedničke službe su tajnici Doma naroda i Zastupničkog doma Parlamenta Federacije.

Sve akte iz nadležnosti Zajedničke službe potpisuju tajnici domova.

Tajnici mogu ovlastiti načelnika Zajedničke službe i druge državne službenike u Zajedničkoj službi da potpisuju pojedine akte, o čemu se donosi posebno rješenje.

ZAKONODAVNI PROCES U PARLAMENTU FEDERACIJE

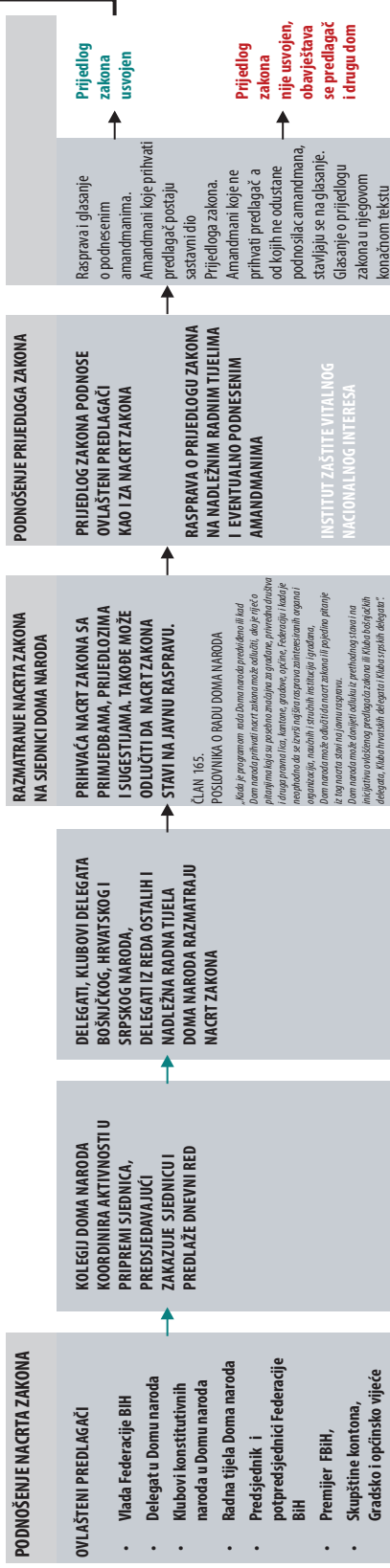
ZAKONODAVNI POSTUPAK U PREDSTAVNIČKOM DOMU

ODNOS IZMEĐU DOMOVA

ZAKONODAVNI POSTUPAK U DOMU NARODA

POSJETI PARLAMENTU FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

„Dani otvorenih vrata“ u Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine službeno su počeli 27. 10. 2011. godine otvaranjem Centra za posjetitelje u Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine, uz potporu i suradnju USAID-ova projekta „Jačanje parlamenata u Bosni i Hercegovini“ (USAID PSP U BiH).

Namjena Centra za posjetitelje jest ponajprije da bude mjesto u kojem će građani moći doznati više o radu Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine te razgovarati sa zastupnicima/zastupnicama i izaslanicima/izaslanicama.

Nakon otvaranja Centra za posjetitelje javlja se velika zainteresiranost građana, studenata, srednjoškolaca, nevladinih udruga i drugih zainteresiranih za posjet Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine.

U Centru za posjetitelje, koji je smješten na mezaninu Parlamenta Federacije, nalazi se dio knjižnice Parlamenta Federacije s određenim publikacijama, kao i računalna oprema koja je na raspolaganju novinarima i drugim zainteresiranim koji žele pratiti sjednice domova Parlamenta.

Završetkom USAID-ova projekta „Jačanje parlamenata u Bosni i Hercegovini“ (USAID PSP U BiH) Parlament Federacije Bosne i Hercegovine nastavlja s „Danima otvorenih vrata“, uz potporu Misije OESS-a u Bosni i Hercegovini.

„Dani otvorenih vrata“, odnosno posjeti Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine pokazali su se kao dobar primjer pozitivne prakse i otvorenosti Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine za javnost, vođenje interaktivnog razgovora te postavljanja pitanja izravno zastupnicima/zastupnicama i izaslanicima/izaslanicama, kao i dobivanja njihovih odgovora u okviru održanog posjeta. Tijekom posjeta ostvaruje se izravan razgovor sa zastupnicima/zastupnicama i izaslanicima/izaslanicama.

Prilikom posjeta građani se, između ostaloga, upoznaju s organizacijom rada i najvažnijim dužnostima Parlamenta Federacije BiH, zakonodavnim procesom, načinom donošenja odluka na sjednicama domova, sustavom glasovanja, rasporedom sjedenja u dvorani, kao i s predstavnicima stručnih službi Parlamenta Federacije BiH.

Na taj način zakonodavni proces, ali i druge temeljne informacije o Parlamentu Federacije BiH, približavaju se najširem krugu građana, a snažno se promoviraju konsenzusom ustanovljeni i usvojeni ciljevi koji proistječu iz težnje za pridruživanjem BiH europskim i euroatlantskim integracijama.

S ciljem poboljšanja transparentnosti i odgovornosti Parlamenta Federacije, Ustavom Federacije BiH definirano je i sudjelovanje građana i mladih u radu Parlamenta Federacije BiH, uključujući i pravo građana Federacije BiH da iniciraju donošenje zakonâ u određenim područjima, kao i uvjete za ostvarivanje takvog prava.

Cilj posjeta Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine jest da se posjetitelji iz različitih grupacija upoznaju sa zakonodavnim procedurama, strukturom i načinom funkcioniranja Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine te u konačnici da ih se motivira da aktivno sudjeluju u izbornim procesima.

„Dani otvorenih vrata“ u Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine predstavljaju pozitivan primjer dobre prakse i otvorenosti Parlamenta Federacije prema javnosti.

Na ovaj način Parlament Federacije Bosne i Hercegovine nudi model proaktivne transparentnosti i suradnje Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine s grupacijama civilnoga društva, u skladu sa SIGMA načelima, preporukama iz izvješća EU-a o napretku te unaprjeđenju procesa reforme javne uprave.

Parlament Federacije BiH otvoren je za sve zainteresirane građane, ali primarna ciljna skupina „Dana otvorenih vrata“ su mladi ljudi. Kako nastavni programi ne stvaraju uvijek prostor za ovakav posjet institucijama, „Dani otvorenih vrata“ predstavljaju iznimno koristan način da se mladi ljudi upoznaju s demokratskim procesima te da se na ovaj način ukloni prepreka između pojedinaca i institucija.

Proaktivna transparentnost ima ključnu važnost za demokratsko društvo, građanski angažman i odgovorno vođenje javnih poslova. Proaktivna transparentnost omogućava građanima uvid u procese donošenja odluka i aktivnosti vlasti. Također, proaktivna transparentnost podržava aktivno sudjelovanje civilnog društva, pri čemu organizacije i građanske inicijative imaju priliku analizirati dostupne informacije, pružiti konstruktivnu kritiku i aktivno pridonositi razgovorima o javnim pitanjima. Stoga proaktivna transparentnost nije samo poželjna, nego i nužna sastavnica demokratskoga upravljanja.

NAČIN, POSTUPAK PRIJAVLJIVANJA I TIJEK POSJETA PARLAMENTU FEDERACIJE BiH

Posjet Parlamentu organizira se radnim danima u razdoblju od 10 do 14 sati, najmanje jednom u tri mjeseca, ovisno o pristiglim zahtjevima za realizaciju posjeta.

Kako biste se prijavili za posjet Parlamentu Federacije, potrebno je da popunite prijavni obrazac koji se nalazi u privitku ove publikacije, a koji se može preuzeti s mrežne stranice oba doma Parlamenta Federacije BiH.

Tom prigodom prijavni obrazac treba proslijediti na e-mail adresu navedenu na mrežnoj stranici Parlamenta Federacije BiH.

Odluku o realizaciji posjeta donose tajnici domova Parlamenta Federacije BiH.

Tijek posjeta:

Posjeti se organiziraju na sljedeći način:

Sudionike posjeta u predvorju Parlamenta Federacije dočekuju službenici koji će ih provesti do amfiteatra u kojemu se održavaju sjednice domova Parlamenta. U tom dijelu posjeta sudionici će biti u mogućnosti pogledati stalnu izložbu, postavljenu prigodom obilježavanja 20 godina Parlamenta Federacije BiH.

Na početku posjeta uvodne napomene o Parlamentu i zakonodavnom postupku predstaviti će određeni službenik iz službi parlamenta, nakon čega se sudionicima obraćaju parlamentarci. Nakon predstavljanja parlamentaraca slijedi rasprava u kojoj se sudionici potiču da aktivno postavljaju pitanja.

Na kraju posjeta sudionici će popuniti evaluacijski obrazac koji nam je potreban kako bismo unaprijedili svaki budući posjet. Evaluacijski obrazac sastavni je dio ove publikacije.

Sudionici se tijekom posjeta trebaju pridržavati etičkoga kodeksa ponašanja i odijevanja primjerenog boravku u ovoj instituciji.

INSTITUCIJE U BLIZINI PARLAMENTA FEDERACIJE

Parlament Federacije Bosne i Hercegovine nalazi se u samom središtu grada Sarajeva, u Ulici Hamdije Kreševljakovića, na broju 3. U neposrednoj blizini Parlamenta Federacije nalaze se mnoge institucije, od kojih izdvajamo samo neke:

1. Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, Trg BiH 1
<https://www.parlament.ba/>
2. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, Trg BiH 1
<https://www.vijeceministara.gov.ba/>
3. Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, Maršala Tita 16
<https://www.predsjednistvobih.ba/>
4. Ustavni sud Bosne i Hercegovine, Reisa Dž. Čauševića 6
<https://www.ustavnisud.ba/>
5. Centralna banka Bosne i Hercegovine, Maršala Tita 25
<https://www.cbbh.ba/>
6. Ustavni sud Federacije Bosne i Hercegovine, Valtera Perića 15
<https://www.ustavnisudfbih.ba/>
7. Federalno ministarstvo kulture i sporta, Obala Maka Dizdara 2
<https://fmks.gov.ba/>
8. Federalno ministarstvo financija, Mehmeda Spahe 5
<https://www.fmf.gov.ba/>
9. Federalno ministarstvo unutarnjih poslova, Mehmeda Spahe 7
<http://www.fmup.gov.ba>
10. Izaslanstvo Europske unije u Bosni i Hercegovini i Ured specijalnog predstavnika Europske unije u Bosni i Hercegovini, Skenderija 3a
https://www.eeas.europa.eu/delegations/bosnia-and-herzegovina_bs
11. Direkcija za europske integracije, Đoke Mazalića 5
<https://www.dei.gov.ba/>
12. Misija OEES u Bosni i Hercegovini, Fra Anđela Zvizdovića 1
<http://www.osce.org/mission-to-bosnia-and-herzegovina>

PRIVITCI

1. **Obrazac za najavu posjeta Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine**
2. **Popis posjetitelja**
3. **Evaluacijski obrazac**

OBRAZAC ZA NAJAVU POSJETE PARLAMENTU FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Naziv organizacije/institucije:			
Adresa:			
Odgovorna osoba:			
Kontakt:	Tel/email:		
Željeni termin posjeta:	Datum:		Vrijeme:
Alternativni termin posjeta:	Datum:		Vrijeme:
Područja za koja smo posebno zainteresirani:	☐ sve ☐ zakonodavstvo ☐ rad domova ☐ rad povjerenstava i klubova ☐ rad zastupnika i izaslanika ☐ euroatlantske integracije ☐ transparentnost rada ☐ ostalo		

NAPOMENE:

- Parlament Federacije Bosne i Hercegovine i institucija zainteresirana za posjet mogu dogovoriti i drugi termin posjeta
- Poželjan krajnji rok za dostavu ovoga zahtjeva je najkasnije petnaest (15) dana prije željenog termina posjeta, a popis posjetitelja najkasnije 48 sati prije utvrđenog termina posjeta

Adresa: Hamdije Kreševljakovića 3, 71000 Sarajevo, Tel: 033/210-190
e-mail: _____

<https://parlamentfbih.gov.ba/>

**POPIS POSJETITELJA PARLAMENTU FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE**

Naziv organizacije/institucije:	
Datum posjeta:	

Br.	Ime i prezime:	Napomena:
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		
13.		
14.		
15.		
16.		

Adresa: Hamdije Kreševljakovića 3, 71000 Sarajevo, Tel: 033/210-190

e-mail: _____

<https://parlamentfbih.gov.ba/>

EVALUACIJSKI OBRAZAC NAKON POSJETE PARLAMENTU FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Temeljne informacije

1. Ime i prezime (opcionarno): _____
2. Datum posjete: _____
3. Grupa (npr. učenici, studenti, nevladine organizacije, građani): _____

Ocjenjivanje (na ljestvici od 1 do 5, gdje 1 znači „nezadovoljan“, a 5 „vrlo zadovoljan“)

1. Kako ocjenjujete organizaciju posjeta? 1 2 3 4 5
2. Kako ocjenjujete sadržaj uvodnog dijela prezentacije o radu Parlamenta? 1 2 3 4 5
3. Kako ocjenjujete interakciju s parlamentarcima? 1 2 3 4 5
4. Kako ocjenjujete stalnu izložbu o radu Parlamenta? 1 2 3 4 5
5. Kako ocjenjujete korisnost posjeta u razumijevanju zakonodavnog procesa? 1 2 3 4 5
6. Kako ocjenjujete vrijeme trajanja posjeta? 1 2 3 4 5
7. Kako ocjenjujete profesionalnost i ljubaznost osoblja? 1 2 3 4 5

Otvorena pitanja

8. Koji vam je dio posjeta bio najzanimljiviji i zašto?
_____

9. Imate li prijedloge za poboljšanje posjeta Parlamentu?
_____

10. Jeste li zadovoljni dobivenim informacijama o radu Parlamenta? Ako niste, navedite što biste željeli više doznati!
_____

11. Imate li dodatne komentare ili sugestije?
_____

Demografski podaci (opcionalno)

12. Godine:

- 15-25
- 26-35
- 36-45
- 46-55
- 56 i više

13. Spol:

- Muški
- Ženski
- Drugo

14. Jeste li prije posjećivali Parlament Federacije BiH?

- Da
- Ne

Hvala vam na sudjelovanju u evaluaciji!

Vaši odgovori će nam pomoći da unaprijedimo buduće posjete.

Hamdije Kreševljakovića 3, 71000 Sarajevo,
Tel: 033/210-190
<https://parlamentfbih.gov.ba/>

